DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 11. årgang. ISSN: 2446-0079

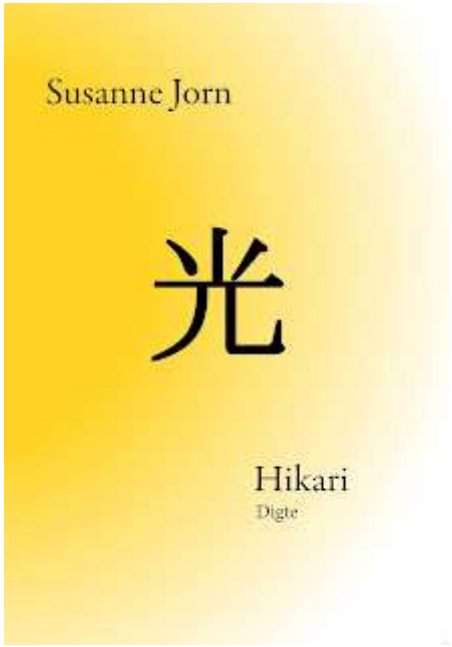
fredag den 6. november 2026

Susanne Jorns kosmologiske poesi

Susanne Jorn
Hikari
Det Poetiske Bureaus Forlag, 2026, 146 sider

Af Jakob Brønnum
Der er noget interessant over kosmologien i en del moderne kunstværker, lige fra Björk, den islandske singer-songwriter til for eksempel Susanne Jorns digtsamling Hikari som er udkommet på det poetiske bureau tidligere i år.

Det interessante er at de tager konsekvensen af at naturvidenskaberne i dag har definitionsretten på virkeligheden i tilværelsen og gør naturvidenskabelige betragtninger til elementer der har hjemstedsret i det kunstneriske udtryk.

Derfor kan Susanne Jorn begynde med udsagn om hvad lyset betyder for tilværelsen i fysisk forstand. En del af den type af kunstværker kommer ikke videre ind i en mere eksistentiel eller æstetisk tilfredsstillende betragtningsmåde. Men efter nogle naturvidenskabeligt inspireret digte står der pludselig sådan et som det her:

Hvide

Kastanjen
står
i
lys
nu.

På et kort øjeblik og seks ord, inklusive titlen går Susanne Jorn fra det universelle til det partikulære uden at slippe det universelle. Det er rigtig smukt. Og når man ser på hendes værkliste, eller i forvejen ved at hun har beskæftiget sig med blandt andet japansk poesi, så forstår man også noget af den enkelhed hun forløser den naturvidenskabelige indsigt i en poetisk form med.

Det er en stor digtsamling. Den er på næsten 150 sider, og den er ikke nær så æterisk som de omtalte indledende betragtninger kunne tyde på, eller som titlen antyder. Hikari er et ofte brugt ord eller begreb eller sågar navn på japansk

Explore our developer-friendly HTML to PDF API | Printed using PDFCrowd | HTML to PDF

og det betyder lys eller stråleglans. Der er ganske vist en del udsagn af denne art:

Mellem himmel og hav
kosmisk lys.

Vandblå krusninger
på havoverfladen.

Gennemgribende
sublimt lys.

Det kræver et bestemt temperament at hvile lige så længe ved disse linjer, som man gjorde ved det jeg citerede før, hvor man kigger på de få ord og forbinder det med titlen (Hvide) og husker hvordan det ser ud, når man kigger ud af vinduet og ser nøjagtigt det syn. Overfor det netop citerede kan man indvende at det kan ikke være nødvendigt at bruge ordet sublimt i 3. strofe af digtet, for de ting der er i svingninger i teksten må i sig selv vække det sublime i læseren.

Men så overgiver jeg mig alligevel uforbeholdent når Susanne Jorn afslutter digtsamlingen på en måde hvor hun faktisk har grebet hele sit emne, nemlig lyset og stråleglansen, og ladet den få en effekt i virkeligheden på et yderst prosaisk sted. Det er poesi, når digtet får læseren til at forestillet sig kastanjernes lys som i det først citerede og det er poesi, når hun går hele vejen rundt om lyset og viser os dets ekko, genskin:

Genskin

Vi mødes på pladsen ved Amagerbro Metrostation i augustsolskin
(jeg med solbriller, stråhat og indsmurt i solcreme)

Vi går ud til Prøvestenen i delvis skyet vejr og 30 °.
Holder drikkevandspauser undervejs i det underskønneste augustlys.

Vi når frem til Prøvestenen ved Østersøen.
Og sætter os på hver vores sten på stenmolen,

mens solstråler rammer Østersøens
blikstille havblå havoverflade
som spejle der genspejler knaldblå lysglæde.

På denne måde bliver det kosmiske eller det universelle en slags befrugtning af sproget fordi alt får hjemstedsret, når man har indset sig til naturvidenskabens overhøjhed i vores virkelighedsforståelse. Så kan Jorn skrive prosaisk, faktuelt næsten leksikalt og samtidig haikuagtigt, og få det hele til at befinde sig i et og samme æstetiske rum.

Indsendt af Jakob Brønnum
Etiketter: boganmeldelse, digtsamling

Ingen kommentarer:

Start Ældre opslag

Abonner på: Kommentarer til indlægget (Atom)

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF